

Vörösbor és Le Pen

2009 június 20. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Bordeaux-ban a világ legnagyobb borkiállításán, a Vinexpón, a Citadelle du Vin borverseny Trophée Excellent kategóriájában (mondjuk úgy, hogy a mesterek tornáján) a villányi Tiffán Ede- és Tiffán Zsolt-pincészet cuvée carissimae 2000-es évjáratú bora aranyérmet nyert.



Magyar pavilon a bordeaux-i borkiállításon Fotó:

Tiffán Zsolt

Provence, Gascogne, Bordeaux – kalandozások a francia délen (1.)

Invokáció Hát el?ször is: óriási a kísértés! Mert most ?szintén, mit tennének önök, ha így kezdeném bordeaux-i úti beszámolómat: a Chateau Lagrave 2000-es medocja rövid, aránytalanul hangsúlyos tanninokkal, durva savakkal, éretlen barrique ízzel…
Megmondom, mit tennének.
Van, aki elájulna ennyi kifinomult érzék és tudás láttán, s van, aki átlátna a szitán, és azt mondaná, „no, egy hülye sznob lett a garabonciás is”.
Mert hát, ne legyünk szemérmesek, ma divat a bor, s mint minden divatot, hát bor ?felségét is körülvették a hülye sznobok. Az újgazdagok. A komoly arccal, „szakért?en” szürcsölget?k, csettint?k és csücsörít?k, akik aztán órákat vitatkoznak a tanninokról, mindenb?l a legdrágábbat választják (bor ?felségéb?l is), és akik már nem fogyasztanak szürkebarátot, csak pinot gris-t…
Tombor István Balaton-felvidéki borosgazda (az én „Papusom”) pincéjét is fel szokták keresni olykor az ilyenfélék. Aztán a kóstoló eljut a szürkebarátig, s valamelyik csettint?-csücsörít? lelki szegény megjegyzi, hogy „jó-jó, ez sem rossz, de azért mégis a pinot gris az igazi”, nos, akkor Papussal titkon összenézünk, beavatottan összevigyorgunk, és attól fogva már édes mindegy, hogy mit tölt a poharakba, mit mesél a töltés mellé, attól fogva évszázadok örök borosgazdái állanak szemben a pillanat divatos seggfejeivel, s ilyenekkel az ember nem borozgat.
Az ilyeneket a borosgazda kiszolgálja, s elad nekik, ha vesznek valamit éppen.
Igen, elad.
Mert ebben se legyünk szemérmesek, a divat és a sznobok azért jót tesznek a bornak. A piacnak. Az üzletnek. A borozgatás, pincézés, sz?l?mustra, éjszakába szakadó beszélgetés, mandularágcsálás és az összes nagy csöndek pedig maradjanak meg a korszer?tleneknek, akik bele-belerévednek Fekete Istvánba is, Hamvas Bélába is, aztán annyi tanulságot sz?rnek le a mindenség bor ?felségét érint? szeletkéjéb?l, hogy a jó bor az, amelyik ízlik. S ha Tiffán Zsolt gyertyát gyújt a cuvée carissimae-hez, akkor valami történni fog, valami, ami már „odaát” van, divatokon, sznobokon, üzleteken, piacokon túl, az örökkévalóságban, örökkévaló sz?l?sgazdák tenyerében, tudásában, harcaiban, bukásaiban és gy?zelmeiben, régi pincék melankóliájában, a megöregedett penészben, titkos sarkokban és zugokban, egérsurranásban, egy, a „gyerek esküv?jére” félretett palackban, halk megelégedettségben, szótlanságban, kiszolgált, elfelejtett öreg hordók szomorúságában, a frissek szertelenségében, a legöregebb pincemunkás kiszámított, felesleg nélküli mozdulataiban, az ászokfa bölcsességében, a lopó csiklandósságában, a jó borhoz szelt elemózsia kacagásában, az öreg, súlyos pinceajtó méltóságosságában, az eget fürkész? reménykedésben, a munka bizonyosságában, az életben. Aki sz?l?vel, borral dolgozik, no, az optimista ember. Ezért aztán kiszolgáltatott.
De talán elkalandoztam…
Gyertek hát, hajoljatok közel, ide, egészen a vállamhoz; úgy; be kell vallanom valamit ugyanis. Egy szörny? titkot az életemb?l: én nem tudom, mi az a tannin. S még azt is bevallom pironkodva, hogy úgy harmincöt esztend?s koromig nem is ittam mást, csak sört. Azt szerettem, és az Oktoberfestek hangulatát. A literes krigliket, bajor nótákat, a fels?testek ütemes ringását, a nagy bajor perecet – ?seim világát. Amit?l frászt kapnak egyesek, s ?k minél inkább frászt kaptak t?le, magam annál inkább hivalkodtam ebbéli vonzalmaimmal. Csak mert így kerek a világ…
Aztán az elmúlt öt esztend?ben valahogyan h? alattvalója lettem bor ?felségének. Talán Papuska miatt, s mert olyan borosgazdák lettek a barátaim, mint a Légliek, a Vesztergombiék s a Tiffánok.
No hát, ezt is tudnia kell az olvasónak, miel?tt elkalandozik velem Bordeux-ba.
Mert bizony, Bordeux-ban jártam Tiffán Zsolttal és Vesztergombi Csabával. S most krónikát kell írnom mindarról, amit ott láttam, hallottam, tapasztaltam. Ki is nyitok egy palack villányi cabernet sauvignon & franc-t az 1999-es esztend?b?l, Tiffán Ede és Zsolt pincéjéb?l és lelkéb?l.
Legyen ez az invokáció a garabonciás nagy munkája elé. Igen… Ez jó bor, hiszen ízlik… Hát akkor kalandra fel! Tartsatok velem!

Seregszemle Villandraut f?terén, szieszta id?ben… A Restaurant de Goth teraszán…
Ugyanis azzal a megdöbbent? hírrel kell kezdenem, hogy Villandraut-nak is van f?tere. Bazas-nak is van f?tere. Préchac-nak is van f?tere. S amit talán nem is fog elhinni nekem senki sem, még Sauternes-nek is van. F?tere. Olyan apró f?terek ezek, amilyeneken Mihály üldögélt egy másik boldog országban, Itáliában, olyan apró f?terek, amelyek aztán Mihállyal és az Utas és holdvilággal beköltöztek a garabonciás képzeletébe a rettenetes évtizedek alatt, a „vas és acél országában”… Sok évszázados k?burkolatok, sok száz esztend?s házak, id?koptatta zsaluk és ajtók s az étterem, a fogadó, a kávézó, amelyet a „család” visz, szintúgy évszázadok óta talán.
Jöhettek-mehettek itt háborúk, Napóleon hadai, németek és partizánok és kollaboránsok, s?t még jakobinusok is – a f?terek maradtak. Az élhet? élet maradt.
Imigyen maradt a szieszta id? is.
Ahogy én láttam, a szieszta id? magában foglalja a délel?ttöt, az ebédet, a kora délutánt, a kés? délutánt meg az alkonyatot. Az éjszakát csak azért nem, mert ahogy éjjel lesz, felébrednek a kisvárosok, megtelnek néppel az utcák, rejtélyes családok sétáltatnak két-három éves gyerk?cöket a f?tereken, el?kerülnek az öregek is – mintha

ünnep lenne.
Jó nekik…



A sauternes-i borvidék. Táj, amelynek környékén sohanem járt a szőlővjetek, ko

m
m
u
ni
st
á
k
F
ot
ó:

**Ti
ff
á
n
Z
s
ol
t**

Casteljaloux temploma is öreg templom. Bevackolták magukat falai közé az évszázadok, amelyek már zsémbesek, tör?döttek, morgósok, nehezen mozdulók, látszik, hogy nem mennek innen sehová, csak ha eljön a végítélet. És befészkelte magát Casteljaloux templomának falai közé egy kis termet?, szemtelen, mitugrász jelen is – méghozzá röplapnak álcázva magát. Az iraki háború áldozatainak gy?jtenek a casteljaloux-i templomban, s nem lehet nem észrevenni azt a dacot, ahogyan a franciák adakoznak az iraki háború ártatlan áldozatainak javára.
Jól van ez így.
Nem szükséges ugyanis mindenáron szervilisnek, nyálasan, gyáván önfeladónak lenni. Ez maradjon meg azok privilégiumának, akik „különös anyagból vannak gyúrva”. (A garabonciás azt is tudja, mib?l, de a jó ízlés gátat szab ennek a közlésnek.)
Dacosan, haragosan adakoznak a casteljaloux-i népek, mert hát ez itt ráadásul a francia dél. Provence, Gascogne, Bordeaux. Ilyesféle történelmi helyeken halad keresztül a vándor, és azt várja, hogy valamelyik bokor mögül el?ugrik D’Artagnan s mind a többiek. A bíboros gárdistáit is lessük, meg a Miladyt fekete liliommal a vállán – ám ?közülük nem ugrik el? senki sem. Más ugrik el?: Le Pen. Az út menti fákon, házfalakon feliratok: „Le Pent elnöknek!” – és a politikus arcképe.
Ez a francia dél…
S ha hinni lehet a világsajtónak, akkor tehát itt, a francia délen csupa rasszista, idegengy?löl?, antiszemita, populista népek laknak. (Az különösen jó, amikor a nép populista…)
Nem lehet hinni a világsajtónak.
Nem is lehetett soha.
Teljesen normális népek laknak a francia délen, igaz, nem hajlandók megszólalni, csak franciául, de ez elviselhet?.
Normális népek laknak itt, csak elegük van néhány dologból. Miképpen a világnak is elege lesz hamarosan néhány dologból végképp. Mert hát ilyesmi dolgokkal van elfoglalva az emberiség évezredek óta.
Aki tud jobbat, szóljon.

Sz?l?k, kastélyok, borok Nagy, lusta, fáradt és lomha ködök lepik el alkonyatkor a sauternes-i borvidéket. Az Atlanti-óceán leheli ?ket, amikor nagyot sóhajt, mert elunta az örökkévalóságot. Sóhajt az óceán, a tegnapra gondol, az ? tegnapjára, amikor még nem volt ember – sóhajt az óceán, jön a köd, elborítja a sauternes-i borvidéket. A ködt?l lusta, fáradt és lomha lesz a sz?l?, megtöppednek a sz?l?szemek, összes?r?södik, megreked bennük az édesség, mint az elvirágzott, soha el nem kelt leányok szívében, mint a darázscsókolta, kései cseresznyében, mint a végs? elválás el?tti legutolsó csókban – s édes desszertbor lesz a sauternes-i sauvignon blanc és a semillon.
S ezeknél bizony csak egy jobb édes desszertbor van ezen a világon: Szepsi István tokaji eszenciája.
Ilyesmi kijelentéseket enged meg magának a garabonciás, ugyanis korszer?tlen, szám?zött és boldog nacionalistát faragott bel?le a korszellem. S ez az érzés megint igazolást nyert ?benne Provence, Gascogne és Bordeaux nacionalista parasztjai között, odalent a francia délen…
Nem tudom, talán felt?nt már másnak is, hogy a garabonciás nekifogott a borokról írni. S mert ehhez végképp nem ért, hát ismét segítségért fordul a följebbvalókhoz. Így aztán kinyit most a garabonciás egy palack Csaba cuvée-t a szekszárdi Vesztergombi-pincéb?l és lélekb?l, s ennek segedelmével majd ellátogathatunk együtt a chateau-k

közé…
Van azért a sz?l?ben is valami lopott, képzelt, de mégis igazi örökkévalóság. Különösen errefelé, ahol némely ültetvényben nyolcvan–száz esztend?s t?kék öreg,ráncos tövében álmodik a reménység, az élni akarás.
S minden sor végén rózsabokor virít.
Mert a rózsa jelzi legel?ször a betegséget.
Hát ilyen az a vidék, az a táj, az a sz?l?, amelynek a környékén soha nem voltak kommunisták. S egy-egy dombtet?n, völgyecskében, évszázados fák mögül itt is, ott is el?bukkan egy kastély. Egy chateau.
Chateau de Cazeneuve.
Chateau de Roquetaillade.
Chateau de Pichon.
K?falak, tornyok, platánsorok, évszázadok, középkorok, gazdák és gazdaságok…
Mi lett volna mindebb?l, ha ?ket is a szovjet szállja meg a háború végeztével? Most mindegyik az enyészeté lenne, téeszirodák, lóistállók költöztek volna beléjük, a sz?l?ket már réges-régen tönkretették volna, s a bordeaux-i megszállott és mindent túlél? és soha nem hitehagyott gazdák éppúgy a semmib?l építenék újra a borvidéket és a borkultúrát, mint a mi nagyszer? borosgazdáink.
Szerencsésebbek voltak a bordeaux-i gazdák, mint a mieink. Nekik így más bajokkal kell most megküzdeniük.

Bayer Zsolt, mno.hu



Ajánló